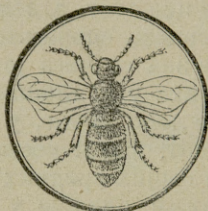

У Ср. Карловцима, 1. маја године 1908.

СРПСКИ ПЧЕЛАР

ИЛУСТРОВАН ОРГАН „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“

Изази месечно једанпут.

УРЕДНИК

Јован Живановић

Бр. 5.

Чланови оснивачи „Српске пчеларске задруге у Руми“ плаћају једанпут за увек 50 круна, а редовни чланови I. реда 6 круна годишње; добивају једни и други лист бесплатно, а чланарину нека шаљу: „Управи српске пчеларске задруге у Руми“. Који нису чланови задруге а желе имати лист плаћају 6 Круна претплате.

Година
XII.

Конгрес хрватских и српских пчелара у Хрватској и Славонији.

Позива овим најучтивије свеколике напредне пчеларе и пријатеље пчеларства, да се изволе пријавити, који би вољни били преузети које поучно предавање из науке пчеларства на овогодишњем конгресу пчелара, који ће се обдржати мјесеца колозова у Руми, гдје ће од тамошње „српске пчеларске задруге“ у исто вријеме приређена бити друга земаљ. пчеларска изложба.

Умољавамо, да се односне пријаве изволе припослати потписаному конгресному тајнику најдаље до конца свибња т. г., а сама предавања у рукопису до 15. српња т. г.

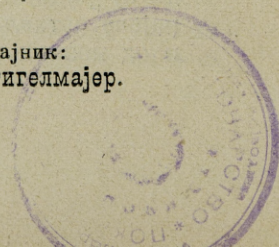
Позив на конгрес и расправни програм разаслаће се у своје време. — Коначно се најучтивије умољавају чланови конгреса, да заосталу као и овогодишњу чланарину изволе послати конгресном благајнику г. Еугену Наменару, равнатељу реалне гимназије у Вуковару.

Одбор конгреса хрватских и српских пчелара.

У Вуковару, 21 травња 1908.

Председник :
Марко Шаула.

Тајник :
Фр. Стигелмајер.

Пчеларски календар.

Мај.

Мајско сунце својим благим зрацима и топлотом која живот даје обгрлила је цео свет, а земља се задела у ново свечано рухо. Богата трпеза спремна је на све стране за нашу вредну пчелу. Не зна се чега је више, да ли слаткога сока или мириснога праха у свиленим цветним пехарима и кондирима. Послужи ли лепо време, у пчелињаку је од ране зоре па до вечери живот, рад и весеље, тако да пчелар не меже да се растане од својих вредних радилица. Ако се сме говорити о рају на земљи, онда је у то доба заиста рај у лепо уређеном пчелињаку. У кошницама пчела врви с краја на крај. Младе пчеле су се увелике прихватиле посла. Нагон за ројидбом је у својем напону. Пчеле граде матичњаке, а матица редом у њих носи по једно јаје. У многима се већ излегао црвић па плива у млечу. Све су ово знаци да је ројидба на прагу. Нађе ли пчелар већ и заклопљених матичњака, може се сваки час роју надати.

Ко пушта, да му се кошнице природно роје, мора од 8 сах. изјутра па до 4 сах. после подне бити непрестано на пчелињаку, а то је тешко па и немогуће за онога, који има и других послова. Зато рационалан пчелар ретко и пушта да му се кошнице природно роје, него роји своје кошнице вештачки.

Кад је кошница пуна младих пчела, легла и меда, и кгда пчеле почну градити и матичњаке, знак је да је кошница дозрела за ројидбу. Тада ће је пчелар вештачки изројити, па не ће морати читаве недеље па и месеце стражарити на пчелињаку. Како се вештачки роји наћи ће пчелар у каледнару за мај и јуниј у прошлим годинама „Српс. пчелара.“ Ко једанпут научи вештачки ројити, не ће нигда више помислити на природне ројеве, јер вештачки ројеви могу бити исто тако добри па и бољи него природни, јер их можемо направити колико хоћемо јаке.

Ројидбу ћемо убрзати спекулативним прихрањивањем, додавањем заклопљеног легла и пуштањем да пчеле што раније граде труговско саће, Задржаћемо ројидбу истресањем меда, одвајавањем заклопљеног и додавањем незаклопљеног легла, пуштањем да пчеле граде пчелиње саће дакле распуштањем кошнице.

Ко пушта да му се кошнице природно роје, нека пази да му се маторке сувише на изроје, јер претерано ројење упропашћује кошнице и пчелињаке. Не треба ни говорити, да су ранији ројеви бољи него позни. Зато не треба позне ројеве остављати. Само где има јесење паше, може се пчелар и од позних ројева нечему надати.

Ако у кошницама има старога меда, треба га отклапати, да га пчесе измешају са новим медом.

У овом се месецу појављује пчелиња болест вртоглавица, коју Немци зову „мајска болест.“ Наш је назив бољи него немачки, јер се ова болест појављује и у другим месецима, а не само у месецу мају.

Ђ. Коларовић.

Спремајмо се за изложбу.

(Наставак).

На освитку је „мили цветни мај,“ који вредној пчели пружа обилну пашу. Врба, воћке и репица ојачале су друштва знатно. Али до цветања багрепе, прве обилне паше могу јако да ударе натрег, ако се не прихрањују шпекулативно. Шпекулативним прихрањивањем друштво ће још ојачати, па ће исцрпсти багрену пашу и пчелар ће имати меда, који ће украсити изложбу и обратити пажњу купаца.

Но није доста старати се само да се добије доста меда, него се мора старати да мед буде потпуно чист и одржи своју природну боју, арому и укус. Пчелари у нашим крајевима баве се пчеларством ради добити меда. То је и код пчелара других народа, само су они практичнији него ми не само у томе како ће што више добити меда, него још особиту пажњу полажу на то, да мед од сваке биљке, која у већој мери цвета и пчелама добру пашу даје, посебно ухвате и да је чист. Удружени су па лакше и чешће могу изложбе приређивати, где се надмећу, ко ће што бољи мед изложити, кроз што се добива добар глас меду и такав пчелар онда не кубури шга ће с медом.

Осведочио сам се толико пута, да многи пчелар кубури са продајом меда и са трговцима има неприлика, што не полаже труда, да у меду нема ни трунка, да је у чистим посудама, на сухом месту и да сваку врст меда посебно ухвати. За чишћење меда има апарат, али и без тога апарата може мед бити чист као суза, ако се одмах процеди при истресању, док је још топао. Већ из истресаљке треба да протиче кроз ређе сито у ком ће се задржати мрве од саћа. пчеле и ларве, које се у меду нађу, а одмах за тим процедити кроз најчешће сито. Све то може бити одмах при истресању. Да буде мед потпуно чист и без једнога трунка треба га сада процедити кроз ретко платно. То иде много спорије, али се тај посао обавља нужгредно поред других макар и неколико дана, доешпајући у сито и кад се зачепи

опрати платно у млакој води. Тако чишћен мед не ће дуго чеквати на купца.

Што је мед са више биљака тим је угаситије боје и ароматичнији, јер има у себи више етерских уља па је зато и лековитији. Лајици у познавању меда нерадо узимају такав мед, него радије отворене боје и сваку врсту засебно. Да од сваке медовите биљке која у већој мери цвета посебно мед добијемо, морамо имати у залихи доста празна саћа и пред цветање дотичне биљке напунити медиште празним саћем да га пчеле ишчисте и кад паша удари напуне.

Чим биљка почне прелазити, треба мед испедити да га не би пчеле помешале с другим чиме би добио другу боју и укус. Не треба се бојати да ће мед ускиснути, ако је цеђен док није затворен само нек је чист, на сухом месту и нека нема на истом месту ствари из којих би могао увући какав мирис у се. Ја ово не говорим у ветар, већ из искуства. Радим тако 18 година и никада ми се није мед укварио. Имам багреновца од 1898., који је цеђен док ћелице ни напуњене нису биле, па се није укварио ни данас још, нити су се трговци којима мед продајем икада потужили. Прекланске године цедио сам босилковац сваки четврти дан и премда је био бистар и течан као вода и ћелице ни непунее, па још и лане био је бео као снег и сасвим природна укуса. Сведок ми је д. Јовичић трговац у Загребу, коме сам га продао.

Наша је домовина богата у вегетацији. Ми можемо имати увелико меда багреновца, липовца, ливадовца, босилковца од белог и коњског босилка, осим других још медова помешаних од више биљака. Сваки тај мед има посебну боју, арому и укус, сличну цвету са кога је. Но боја, арома и укус меда са једне те исте биљке стоји и до тога како дотични предео лежи високо над морем. Зато треба и то имати у виду, па да буде изложено медова из свију крајева домољине, да видимо разлику меда и са те стране.

Из разлога, што је мед у саћу пријатнији за јело и што шпекуланти цеђени мед лако могу да кваре којераковим примесама много се тражи мед у саћу. У великим варошима може се оваки мед врло добро продати. Ко хоће да на овај начин продаје мед, мора настојати, да пчеле напуне сат бео и чист, у који матица није легла. За тај посао треба имати плетаре кошнице, које имају у врху отвор ханемановом решетком покривен, и које се не свршују шиљасто, него које су у врху толико широке, да се на њих, на отвор, може наместити сандуче са оквирићима. Пчеле пролазе кроз ханеманову решетку у сандуче и израде у њему саће, ако нисмо метнули вештачко и напуне га медом.

Што је паша бујнија, а нарочито на багрени или старачцу, биће и саће беље, да га је милина гледати. Место

сандучета може се на отвор оваке кошнице поставити стаклено звоно са почецима од саћа. Звоно треба облепити земљом, да је пчелама помрчина и због сунчане топлоте, а осим тога покрити каптаром.

Ко нема оваке кошнице може то постићи и са Живановићевој кошницом, само је овако саће због величине теже слати на даљи пут а под кров неугодно наместити звоно. Ко то хоће са овом кошницом да ради, треба у оквир од Живановићеве кошнице да уметне четири оквирчића, који сасвим испуне цео оквир, па ћемо имати четири за шиљање и продају згодна сата. Разуме се да плодиште мора бити одељено од медишта ханемановом решеком, да матица не уђе у медиште и не залеже саће.

Овакав посао ради се за време бујне паше, а и храњењем кошнице. Пчелама се у вече даје доста чиста течна меда да га преко ноћ унесу у саће, па на тај начин имаћемо за неколико дана пуно саће. Кад је пуно и почну га пчеле затварати, да буде беље, треба сада давати пчелама растопљен шећер. Тако ће саће бити бело као снег.

У трговинама са пчеларским прибором могу се добити под именом „boxes“ четворне стаклене чаше, у које пчеле израде саће, али је са тим тежи посао и теже продати оваков мед јер се у рачун мора узети и тај „boxes“.

Требало би свакако, да на изложби буде меда и у саћу на разне начине припремљеног. Тешко је једноме све, али сваки понешто па можемо много показати.

Марко Шаула.

(Наставиће се).

Разговори о пчеларству са почетником.

Пише *Б. Коларовић.*

Ако се случајно приликом пуштања првенца стара матица изгуби, рој ће се вратити у своју маторку, па ће се кроз неколико дана пустити са младом матицом.

Ако је кошница јака а време лепо и паша добра, после првенца кроз 8—9 дана пустиће иста кошница други рој са младом матицом. Тај се рој зове *другенац*. Други трећи дан и сутра дан пушта кошница и трећи рој. Тај се зове *трећенац* или *трећак* и т. д. Јако друштво крањских пчела, хоће да пусти и по десет ројева.

У добрим годинама могу ројеви истога лета да се роје. То ројење зове се парожчење, а рој од роја зове се *паројак*. У врло доброј години може да се још до јесени и паројак да се роји. Рој од паројка зове се *бела пчела* али *беле пчеле*.

Доста је ако пчелар прими од једне кошнице један рој, а остале задржи Још ко не рачуна на мед, него иде само за тим да подигне себи пчелињак, тај може у добрим годинама примити од једне добре кошнице и по два роја. Али ко хоће меда добро ће учинити да половину кошница роји, а половину да задржи од ројидбе као што смо говорили у П. 57. —

Претерано ројење не подиже него сатире пчелињаке, а исто тако и претерано угушивање ројидбе не доноси највише меда. Ројидба је природан нагон, којег не треба сасвим угушивати. Уверио сам се да претерано јака друштва дају мање меда него нормална друштва.

У све појединости особито о природној ројидби плетара не могу се овом приликом упуштати. Ко има плетара за ројидбу, нека купи VII. свез. пчеларске библиотеке „Пчеларење Линебуршких пчелара с плетарама“.

Пит. 60. — По томе пчелар би морао свој пчелињак непрестано повећавати, јер кошнице хоће сваке године да се роје. А шта да радим, ако не ћу да свој пчелињак повећавам?

Одг. — У том случају ће пчелар свој пчелињак за онолико кошница смањити у јесен спајањем, за колико га је у пролеће ројењем повећао. Спајањем у јесен, долази пчелар до меда и до празних кошница. Ове празне кошнице добро су му дошле, јер у њих може преселити друштва из рђавих попуцаних и опалих кошница, које треба преко зиме оправити, а осим тога имаће опет на пролеће празних кошница за вештачке ројеве. О спајању говорићемо касније.

Пит. 61. — Када у време ројидбе ходам између кошница особито пред вече, чујем у кошницама неке необичне гласове, који се иначе преко године не чују. Шта је то и ко издаје те гласове?

Одг. — Ако добро пазимо, чућемо две врсте гласова: један танак, који је налик на отегнуто ти ти, а други крупнији, који звони као ква-ква. Наши пчелари називају то певањем матица. Откуда ти гласови? Када се рој првенац пусти, тада неких пута одмах, а више пута тек кроз који дан изиде најзрелија мзада матица из својега матичњака. Но осим ње има у кошници још матичњака и у њима младих матица. Када ове прогризу већ заклопац на својем матичњаку, не смеју одмах да изиду из матичњака него почну издавати глас ква-ква. Овај глас не издаје од себе сама матица, него нам звони као ква-ква зато што је матица у матичњаку. Сам матичин глас мора бити друкчији, али шупљина матичњака чини да тај глас звони ква-ква. Матица када изиде из матичњака нигда не даје од себе тај глас. Види се дакле да је узрок томе матичњак. Млада матица у матичњаку, пушта тај глас да дозна има ли у кошници старија матица. Ако у кошници већ има старија излежена матица, те чује глас ква ква, она одговара са отегнутим ти-и-и-ти. Берлепш каже да је то разговор матица. Наши пчелари називају то певањем матица, а можда је баш плакање или јаукање, јер глас ти-ти издају матице кад их пчеле нападну и вијају по кошници.

До год матица у матичњаку чује у кошници глас ти-ти не ће изити из матичњака. Излежена матица када чује глас ква-ква узнемири се па са једним делом старијих и млађих пчела и трутова излази као рој из кошнице. Тај рој зове се другенац или другак.

Када матица у матичњаку, која је квакала, не добије више из кошнице одговор ти ти, излази из матичњака. Ако ће се кошница још ројити опет ће се поновити исти гласови у кошници. Када престану ти гласови, знак је да се та кошница више ројити не ће. — Ти гласови чују се у кошницама не само пред вече него и преко целог дана, само пред вече се чује боље кад настане мир и тишина на пчелињаку.

То такозвано певање чује се редовно у кошницама које су пустиле првенац. Када пчелар чује у којој

кошници те гласове, може се сутрадан надати роју из те кошнице, другенцу, трећенцу и т. д. И ако ређе, али се догађа, да се ти гласови чују и у кошницама које се нису ројиле дакле које још нису дале првенца, а то је знак да је тој кошници наскоро умрла или ма на који начин пропала матица. Из те кошнице ће се пустити првенац са младом матицом. Рекао сам већ да ми немамо име за те ројеве, а ја их краткоће ради зовем посмрчад.

Врло ретко, али ипак кажу, да се може десити, да кошница пусти рој ма да нема ни једног матичњака. То хоће да се деси, када врло јака кошница у време добре паше стоји на јакој прпеци. Из те кошнице можемо очекивати другенац тек кроз 15—16 дана.

Дешава се да са ројем особито другенцем или трећенцем изјуре све младе матице, те маторка може да остане без ни једне матице.

Ако за дуго заокупи рђаво време, хоће пчеле да разоре све мауичњаке, и тада се обично кошница те године више не роји.

Пит. 62. — Шта све требамо да спремимо за ројидбу?

Одг. — Пре ројидбе морају бити спремљене кошнице. Плетаре морају бити споља олепљене а из нутра очишћене. Американке морају имати спремљене оквире са почецима и целим вештачким саћем. Ко пушта да му се кошнице природно роје, треба да има коју сасвим лаку плетару, за стресање ројева. Ако има близу пчелињака висока дрвета, мора имати више дужих и краћих мотака са кукама и рашљама, мерде вине и канапа. Поред тога треба да има добар пчеларски вео или пчеларску капу и четку с којом ће ако треба пчеле спајати. При руци треба имати и мирисаве траве матичњака или лимунике с којом ће натрти кошницу пре него што у њу стресе рој, јер пчела не трпи никакав неугодан задах.

Старе кошнице у којима су већ биле пчеле, па имају остатака од саћа и лема није нужно натрти травом, него их треба само метнути на сунце тако

да сунце удара унутра у кошницу, да саће и лем отпусти и замирише. Те кошнице је довољно мало попрскати водом, пре него што у њих рој стресемо.

Пит. 63 — Како се стреса рој у плетару?

Одг. — Кад се рој пусти, прво се за неколико часака игра у ваздуху, а затим се као велик грозд ухвати на какву грану, дебло ограду, зид и т. д. Првенци будући имају стару и трому матицу, хватају се ниже и брже се смире, а и дуже се задржавају на месту где се ухате. Другенац и уопће ројеви са младом матицом лете много више, теже се смире, а и када се смире не задржавају се дуго особито ако су на пригревици. Зато чим се рој смири, треба га стрести у спремљену кошницу, не чекајући да се и прследња пчела смири. Истина каткада хоће рој да и преноћи на месту где се је ухватио, али доста пута хоће за кратко време да се крене, и тада се обично тешко зауставља.

Најлакше је рој стрести када се ухвати на танку ниску гранчицу. Тада се подметне под њега спремљена кошница, гранчицу затресемо руком или куком и цео рој падне у кошницу. За тим је лагано спустимо на земљу под дрво где се је рој ухватио, па жљиво је исправимо и заклонимо да сунце не удара у њу, јер јака врућина хоће поново да истера рој из кошнице. Будући се више пута гдекоје пчеле враћају горе на грану са које смо их стресли, зато треба грану неко време трести, док пчеле не осете где им је матица и док се не смире. Првенце је најлакше стресати. Само нека је матица са једном шаком пчела пала у кошницу, сав ће рој ући сам у кошницу. С другенцем и уопће са ројевима, који имају младе матице, већ је посао тежи. Ројеви са младим матицама ретко имају једну матицу него обично по неколико. Свака млада матица има и своје пчеле, које иду за њом. Зато таки нојевн знају да напате пчелара. Мада је пчелар стресао рсцимо једну две матице у кошницу, ипак се рој не ће смирити, ако је још која матица остала изван кошнице. У том случају мораће пчелар два три пута стресати рој, до год се сва пчела у кошници не смири.

Ако се рој ухвати за дебло, зид, ограду и т. д. мораће га пчелар спајати у кошницу. Да рој буде мирнији, треба га пре него што ћемо га шчистити у кошницу, добро попрскати хладном водом. Ако матица падне на земљу, на кров и т. д. тада се цео рој скупи око ње. За пчелара је тада најлакши посао: покриће рој с кошницом, и пчеле ће се са матицом саме попети у кошницу. Ако се рој ухвати високо на дебло или у рашље од дрвета, а пчелар не ће или не може да га спаје, наднеће над рој кошницу, па ће са за паљеном гљивом коју ће наместити испод роја, нагонити га да се полагаано попне у наднесену кошницу, ако у њу учврстимо сат са незаклопљеним леглом. Ако и сам оквир са незаклопљеним леглом привежемо на дугу мотку па га примакнемо роју, рој ће са гране прећи на сат са леглом. Тако можемо са врло високих дрвета скинути рој и сместити у кошницу.

Чим се првенац сасвим смири у кошници у коју смо га стресли, треба га одмах однети на одређено место у пчелињаку. Првенци су мирни и не ће да се буне. Првенац ће оставити кошницу у коју је стресен, еамо ако му је матица случајно пропала или или ако га је пчелар стресао у вчисту кошницу. Другенац и уопће ројеви са младим матицама, боље је оставити до пред вече на месту, где су стресени, јер млада матица може одмах да излети на спаривање па да се изгуби, када би кошницу склонили и однели у пчелињак. А осим тога, ројеви са младим матицама су немирни због многих матица, па хоће лако да их ројидбена бука поново измами из кошнице. Истина, када кошница дуго стоји на месту, где је рој стресен, хоће гдекоје пчеле и сутра дан да се тамо окрећу, али је боље и то него изгубити матицу или се два пута мучити са стресањем роја.

(Наставиће се)

Играчке у њемачком пчеларењу.

(Свршетак.)

2.

У Швајцарској има тридесет и неколико штација за оплођавање матица. Те су штапије на изолованим мјестима, гдје у близини нема нигдје пчела ни трутова. На тијем су штацијама избрана друштва са племенитим матицама и трутовима и ту се доносе матице са малим друштвом без трутова, да се оплоде. Матице се шаљу да се оплођавају на тијем штацијама и уједно се одавде опет шаљу и продају матице облагорођене на све стране. На тијем штацијама се пази и биљежи каква је паша и са каквих биљака. Ми немамо ништа против тијех штација, али прави економ пчелар не ће моћи нити ће му требати да шаље своје матице на те штације ради оплођавања матица. Прави економ пчелар не ће много полагати на та облагорођавања матица, него ће гледати, да у својем крају подиже пашу за пчеле, јер паша подиже снагу и вредноћу пчелину, а тијем и облагорођава друштва. Треба само с мршаве паше однијети своје кошнице на бујну пашу, па ће се видјети каква је грдна разлика у чилости, вредноћи, журби и неуморном раду пчелином на мршавој паши, а каква је на бујној паши. Док на мршавој паши влада тишина и мртвило међу пчелама, дотле на бујној паши влада живот, неуморни рад и непрестана журба, која се може замислити само код пчела.

Пчелар економ не ће много полагати на те штације, јер он ће на свејем пчелињаку племенитим кошницама дати да више трутова изведу, а неплеменитим стаће на пут, да трутове изводе. А осим тога економ пчелар зна да у природи влада укрштај и да се природа гнушава од инцеста. Трутови не ће никад оплодити својих матица из својих кошница. Трутови, кад им матица изиде из кошнице на спаривање, и не осјете да им је матица излетјела на спаривање, јер су навикнути на њен мирис. Они осјете прије матицу из друге туђе кошнице и за њом лете и оплоде је. То чини све различити мирис туђе матице, који привлачи трутове. То нам јасно свједочи талијанска матица. Ако имаш на пчелињаку н. п. пет талијанских кошница и пет наших, ројеви ће бити увијек бастарди, и не ће се моћи никад одржати ниједна раса, да остане чиста. Дакле на једном истом пчелињаку бива укрштај, јер сама природа избегава инцест. Нијесу дакле потребне штације због облагорођавања расе, јер укрштај бива на сваком пчелињаку. Потребна је паша, јер до ње стоји неуморни рад пчелињи. Она подиже у пчели чилост, радиност, вредноћу, и онај најјачи инстинкат за сабирање меда. Кад је паше, онда су све пчеле вриједне и неуморне. Дакле „на

осовини роди мед“, а то облагорођава пчелу и подиже јој вредноћу.

3.

Дк би се матице из неплеменитих кошница оплодиле од трутова из племените кошнице, однесу пчелари племениту кошницу, која има много трутова на изолирано које мјесто, па однесу и своје мале кошнице за запаћање матица, у којима нијесу матице оплођене, па исто мјесто, да би се те матице оплодиле од тијех племенитих трутова. Али да не би излијетали трутови из тијех малих кошница и оплодиле матице, имају пчелари решетке, кроз које матице могу излијетати на спаривање, али трутеви не могу. По томе ће се матице оплодити од онијех трутора из оне племените кошнице. Али то изнашање малих кошница са племенитом кошницом, прекивање тијех нових решетки на мале кошнице, то све значи траћење времена и играти се пчеларства, кад знамо, шта смо напријед казали, у чему се састоји облагорођавање пчела, да је „на осовини мед“.

4.

Да би из обичних неплеменитих кошница матице постале племените, чине пчелари и ово: Они из залеженога матичњака обичних кошница изваде црв, па из ћелица пчелиних племените кошнице изваде црв, који није сувише стар, па га метну у митичњак обичне кошнице, из којег смо мало час извадили црв, па га бацили. За тај посао имају пчелари справицу од мједи, којом ваде црв. Тај им посао испадне и за руком, али нашто та кубура и играње, кад ми можемо за час извадити одсјећи и извадити матичњак залежен из племените кошнице. То је простији, бржи и природнији начин, него водити црве и повређавати их. Све што је против природе, свети се. Ми држимо, да су то све играчке, и ми немамо времена, да се играмо пчеларења. Ми морамо своје време употребити и на друге економске послове. Ми немамо каде играти се. На пчеларење можемо ми своје вријеме употријебити само за најпотребније послове и не смијемо заборавити на онај најглавнији посао „на осовини роди мед“, јер то подиже пчелу у радности и вредноћи и најбоље је средство за облагорођавање друштва.

5.

Њеки пчелари сасијецају својим матицама крила, да се не би кошница ројила и да зна, да није била промјена матице у кошници. Да то не може добро чинити матици, кад јој се крла сасијеку, то може сваки појмити. Главна је матица у друштву. До ње стоји хоће ли друштво се умно-

жити и напредовати. Дабогме да стоји и до пчела. Кад пчеле хране матицу добро, она ће добро и умножавати друштво. Ако је пчеле не хране, не ће ни она носити јаја. Али ако матица има какву погрешку, онда је пчеле могу хранити не знам како, она не ће моћи одговарати ономе на што ју је природа одредила. Зато прави економ пчелар не смије такве глупости чинити, да сасијеца матицама крила, а држим да не ће ни имати времена за такве лудорије, које иду пчеларењу на штету, јер се тијем умањава добит у меду, и губи вријеме за други какви економски рад. Мјесто тога гледаће пчелар из свих сила својих да ојача своје кошнице, своја друштва, да може од њих добити што веће користи, кад их однесе на бољу пашу по ономе „на осовини роди мед“.

Осим тога виде се играчке њемачких пчелара на силним разноврсним кошницама и оквирима и на силним којекаквим сиравама пчеларским, које не вреде ни луле духана онога најјачег црногорскога. Само да споменем пинцету, којом се хвата матица. А тај, који ју је изумио, заиста је показао велику глупост, јер пинцетом не може пчелар знати, колико ће притиснути матицу, да је не пригњечи, а и не може је тако брзо пинцетом ухватити; да је не повреди, као што то све може пчелар лијево урадити својим прстима. Пинцетом хватати матицу може само чинити глупав пчелар.

Осим ових споменутих играчака њемачких пчелара има још више и није вриједно ни спомињати и ја сам овдје навео само неколико, да бих тијем опоменуо пчеларе, да се не би подакомили на те којекакве маминовце, које немају ама баш никакве вриједности економске.

Јов. Живановић.

Допис.

× Вуковар, 22. травња 1908. (Сједница пчеларског конгреса.) Управни одбор земаљског конгреса хрватских и српских пчелара у Хрватској и Славонији одбржавао је своју редовну одборску сједницу дне 21. травња 1908. у Вуковару у реалној гимназији вуковарској под предсједањем конгресног предсједника пречасн. г. Марка Шауле, пароха из Руме и тајника срп. пчеларске задруге у Руми, а у присутности конгресних одборника гг.: Хафиз Мехмед Хоџића, градског начелника и босанског пчелара из Босанског Брода, Ђуре пл. Илића, тајника славонског господарског друштва из Осијека, Еугена Каменара, равнатеља реалне гимназије

вуковарске и Фр. Стигелмајера, учитеља из Вуковара и конгресног тајника, а своју си одсутност извинили одборници: Јован Живановић, умир гимназиј. професор из Срем. Карловаца и парох Ђорђе Коларовић из Вел. Радинаца, слажући се са створеним закључцима ове одборске сједнице.

Створени и претресани су ови важнији закључци: 1. Од тајника састављена и прочитана законска основа „о заштити пчеларства“, како је примљена на VI. годишњем конгресном засједању у Броду на Сави, држаном у прошлој години у коловозу, прима се и поднаша се са предлогом нашој вис. кр. земаљској влади, уједно и на високи хрватски сабор у сврху, да се један пут стане на пут, да се пчеларство и пчеларење што слободније може развијати особито по виноградима. — Тајников предлог, да се по садањем обичају и о. г. позову сви пчелари диљем наше домовине а и остали словенски пчелари и то штампаним позивом, да се пријаве за предавања на овогодишњем нашем пчеларском конгресу, што ће се у Руми држати — прима се. — 3. Предсједник приопћује, да ће српска пчеларска задруга у Руми приредити од 23. до 30. коловоза 1908. у Руми II земаљску пчеларску изложбу, за коју се већ са свих страна наше домовине, а и из сусједне посестрине Босне и Херцеговине пријавило више изложитеља, те за које се још увијек примају и даље пријаве изложитеља, те позива овај пчелар. конгрес на што бројније суљеловање. Прима се, па ће се овом приликом одржавати у Руми VII. годишње конгресно засједање и то дне 24. и 25. коловоза 1908. — (Као што је познато обдржавана је самостална I. земаљска пчеларска излоба у Вуковару половицом листопада год. 1901. на спомен прве десетогодишњице обстанка вуковарског пчеларског друштва под заштитом блаженопокојног великог жупана сријемског Петра пл. Јурковића). — 4. Од тајника састављена представка на кр. земаљ. хрватску владу, да се уздуж државних цеста не саде само дудови већ и медоносна дебла и грмови нарочито багреме, липе и воћке према закључку према нашег прошлогодишњег пчелар. конгреса прима се и отпрема се вис. влади у Загреб. — 5. Благајник Е. Каменар са сажалењем напомиње, да се наши пчелари слабо претплаћују на наш штампом издани „Годишњак конгреса хрват. и српских пчелара у краљевини Хрв. и Славонији,“ те предлаже и моли гг. одборнике, да ово пчеларско дјелце што више у кругу својих пријатеља препоруче, јер је исто за сваког пчелара потребно и занимиво већ због оцртане повијести пчеларства наше домовине. Приход истих књижица од 1 К. по комаду намјенени је повећању наше благајне, ну још увијек неподмирени

цијели рачун за њезину штампу тишти наше благајничко стање. Прима се. — 6. Благајник даље спомиње, да је посебним штампаним позивом поводом препоруке од вис. кр. земаљ. владе, да се овај пчеларски „Годишњак“ набави за сваку школ. књижницу, замолио сва овоземаљска предстојништва кр. котарских области и сва градска поглаварства, да набаве овај „Годишњак“ за своје подручне школе. Прима се такођер са задовољством на знање!

Иза тога ријешено још неколико мање важних административних предмета и сједница је закључена. На то је пошао цијели конгресни одбор корпоративно вел. жупану сријемском пресвијетлом госп. Имбри пл. Хидегхети-у, да му се представи и да му препоручи интересе нашега конгреса и пчеларства уопће. Пресвј. госп. жупан пл. Хидегхети примио је ову поклонствену депутацију веома љубазно и на њезину молбу драговољно обећао отписати дуг од 130 К. што га конгрес дугује у име штампања пчеларског књижевног дјела „Гласник“ конгреса хрват. и срп. пчелара.

Е. К — р.

Пабирци.*

— У Немачкој има сјјасет пчеларских задруга. Све су те задруге досад стајале под Centralverein-ом и Reichsverein-ом. Та су два главна пчеларска савеза стајала увијек непријатељски један према другоме. Сад су пак се та два пчеларска савеза измирила на овоогодишњој скупштини пчеларској у Фанкфурту, гдје је и изложба била и сјединила су се у једно друштво. којим су дали име Der deutsche Imkerbund, који сад има 150.000 чланова пчелара.

— Награђен учитељ. Министарство народне привреде у Србији цијенећи рад на пчеларству г. Драг. Н. Спасовића, управитеља основне школе у Д. Љубовићу наградило га је ове године свима потребним справама за пчеларење

— У Аморици се туже како су лањске године зољеви много штете начинили. Лањске су године зољеви много штете начинили и у карловачким виноградама. Једном су виноградару читав члан зољеви појели са раним грождем, који није хтио да обере него је чекао бербу да заједно све обере.

* Под ваком — сабира пабирке уредник „Српскога Пчелара“.

Лањске су се године могли карловачки виноградари потпуно увјерити, да пчела није штеточиња него зољеви, јер нијесу могли видјети ниједне пчеле на гроздовима, него само створену зољу.

— Један америкашки пчеларски лист донио је слику, која представља патос од кошнице, на којој лежи змија облијепљена лемом. Змија је ушла у кошницу, па су је пчеле убиле убодима а не могавши је изнијети из кошнице облијепише је лемом као што то увијек чине, да лешина не окужи кошницу смрадом.

— У Брду (Лика) је основана српска земљорадничка задруга и од суда потврђена. А тако исто и у Плочи (Личкокрбавска жупанија).

О Г Л А С

У Австро-Угарској најстарија трговина са пчелама Барона Ротшица у Вајкселбургу у Крањској шаље свој ценовник на српском језику свакоме на захтевање бадава, а по јестину цену шаље франко Ђерзонке, плетаре, ројеве, истресаљке и све справе пчеларске. Адреса :

Handelsbienenstand, **BARON ROTSCHÜTZ**
zu Weixelburg in Krain. 4—5

За све што се тиче администрације од 1. јануара 1903. треба се обраћати на „Српску пчеларску задругу у Руми“. Рукописе, књиге и листове у замену и друго што се тиче уредништва, треба шилати на: Уредништво „СРПСКОГА ПЧЕЛАРА“ у Карловце.

Власник и издавалац Српска Пчеларска задруга у Руми.

Штампана Српске Манастирске Штампарије. 7. V. 1908.